

V Bruseli 23. mája 2024
(OR. en)

10099/24

ENER 242
ENV 534
MARE 10
COMAR 13
PROCIV 37

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	17. mája 2024
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2024) 187 final
Predmet:	SPRÁVA KOMISIE Výročná správa Európskej komisie o bezpečnosti operácií v oblasti prieskumu ložísk a ťažby ropy a zemného plynu na mori za rok 2022

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2024) 187 final.

Príloha: COM(2024) 187 final

V Bruseli 17. 5. 2024
COM(2024) 187 final

SPRÁVA KOMISIE

**Výročná správa Európskej komisie o bezpečnosti operácií v oblasti prieskumu ložísk
a ťažby ropy a zemného plynu na mori za rok 2022**

SPRÁVA KOMISIE

Výročná správa Európskej komisie o bezpečnosti operácií v oblasti prieskumu ložísk a ťažby ropy a zemného plynu na mori za rok 2022

Obsah

1.	ÚVOD	2
2.	PRÁVNÝ ZÁKLAD	3
3.	METODIKA A PRIJATÉ INFORMÁCIE.....	3
4.	ODVETVIE PRIESKUMU LOŽÍSK A ŤAŽBY ROPY A ZEMNÉHO PLYNU NA MORI V EÚ	4
4.1.	Zariadenia a ťažba	4
4.2.	Inšpekcie na mori, vyšetrovania, presadzovacie opatrenia a regulačný rámec	6
5.	INCIDENTY A ÚROVEŇ BEZPEČNOSTI	7
6.	ZÁVERY	9

1. ÚVOD

Od roku 2016 Európska komisia uverejňuje výročnú správu o bezpečnosti operácií EÚ v oblasti prieskumu ložísk a ťažby ropy a zemného plynu na mori.

Právnym základom tejto správy je smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/30/EÚ¹ z 12. júna 2013 o bezpečnosti vyhľadávania, prieskumu a ťažby ropy a zemného plynu na mori, a o zmene smernice 2004/35/ES (ďalej len „smernica o bezpečnosti na mori“). Jej cieľom je dosiahnuť vysokú úroveň bezpečnosti operácií prieskumu ložísk a ťažby ropy a zemného plynu na mori v prospech:

- i) pracovníkov;
- ii) životného prostredia;
- iii) plošín a vybavenia na mori;
- iv) hospodárskych činností, ako je rybolov a cestovný ruch.

Smernica vykonávaná členskými štátmi pomáha:

- i) predchádzať závažným nehodám a incidentom;
- ii) znížiť počet incidentov;
- iii) zabezpečiť účinnú reakciu v prípade nehôd a incidentov, aby sa zmiernila závažnosť ich dôsledkov.

Rovnako ako v predchádzajúcich správach sa v tejto výročnej správe:

- i) poskytujú údaje o počte a druhu zariadení v EÚ;
- ii) uvádzajú informácie o bezpečnostných incidentoch v týchto zariadeniach;
- iii) posudzuje úroveň bezpečnosti operácií prieskumu ložísk a ťažby ropy a zemného plynu na mori.

Správa sa teraz vzťahuje na obdobie šiestich rokov a slúži ako záznam o úrovni bezpečnosti činností prieskumu ložísk a ťažby ropy a zemného plynu na mori v členských štátoch.

Táto správa je založená na výročných správach a údajoch predložených členskými štátmi podľa požiadaviek smernice o bezpečnosti na mori.

V Stredozemnom mori sa nachádza 164 zariadení na ťažbu ropy a zemného plynu na mori, v Severnom mori a Atlantickom oceáne 135, v Čiernom mori 8 a v Baltskom mori 4. Príslušné orgány členských štátov vykonali v roku 2022 v rámci svojej jurisdikcie inšpekcie bezpečnosti 485 zariadení na mori. Krajiny nenahlásili žiadne závažné nehody.

Počet incidentov sa zvýšil z 26 v roku 2021 na 37 v roku 2022.

¹ Ú. v. EÚ L 178, 28.6.2013, s. 66.

2. PRÁVNÝ ZÁKLAD

Komisia musí v súlade s článkom 25 smernice o bezpečnosti na mori uverejňovať výročnú správu o vplyve operácií prieskumu ložísk a ťažby ropy a zemného plynu na mori na bezpečnosť a ochranu životného prostredia. Táto správa je založená na jednotlivých výročných správach, ktoré musia členské štáty predložiť Komisii. V bode 3 prílohy IX k smernici sa stanovujú minimálne informácie, ktoré musia výročné správy obsahovať:

- i) počet, vek a umiestnenie zariadení;
- ii) počet a druh vykonaných inšpekcií a vyšetrovaní, ako aj akýchkoľvek presadzovacích opatrení alebo rozsudkov;
- iii) incidenty, ktoré sa vyskytli;
- iv) akékoľvek podstatné zmeny regulačného rámca pre činnosti na mori;
- v) úroveň bezpečnosti operácií prieskumu ložísk a ťažby ropy a zemného plynu na mori.

Lehota, do ktorej musia členské štáty zverejniť a predložiť požadované informácie, je 1. júna roku nasledujúceho po vykazovanom období (napr. za rok 2022 je lehota 1. júna 2023).

Členské štáty musia predložiť informácie s použitím vzorov uvedených vo vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) č. 1112/2014 z 13. októbra 2014². Uvedené vzory umožňujú:

- i) prevádzkovateľom a vlastníkom zariadení na ťažbu ropy a zemného plynu na mori poskytovať informácie o ukazovateľoch závažných nebezpečenstiev;
- ii) členským štátom uverejňovať informácie o ukazovateľoch závažných nebezpečenstiev.

Konkrétne informácie o vykonávacom nariadení sa poskytujú v usmerňovacom dokumente³, v ktorom sa vysvetľuje, ako používať vzory na nahlasovanie údajov.

3. METODIKA A PRIJATÉ INFORMÁCIE

Členské štáty musia s použitím vzorov predložiť jasne vymedzené informácie o bezpečnostných incidentoch v odvetví prieskumu ložísk a ťažby ropy a zemného plynu na mori. Údaje musia obsahovať informácie o zariadeniach na ťažbu ropy a zemného plynu na mori v EÚ ako počet, druh, umiestnenie a vek. V správach od členských štátov sa musia uvádzať informácie aj o počte: i) vykonaných inšpekcií na mori, vyšetrovaní a presadzovacích opatrení; ii) incidentov podľa kategórií a iii) zranení.

Komisia použila na účely tejto výročnej správy informácie, ktoré poskytlo Bulharsko, Cyprus, Dánsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Chorvátsko, Írsko, Malta, Nemecko, Poľsko, Rumunsko, Španielsko a Taliansko. Ostatné členské štáty nepôsobili v odvetví prieskumu ložísk a ťažby ropy

² Ú. v. EÚ L 302, 22.10.2014, s. 1.

³ Usmerňovací dokument o vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) č. 1112/2014 z 13. októbra 2014.
https://energy.ec.europa.eu/document/download/68234e29-37c0-48ed-a48c-cb6c488415f5_en?filename=guidelines_reporting_of_accidents.pdf.

a zemného plynu na mori alebo nepredložili informácie. Všetky členské štáty vykonávajúce operácie prieskumu ložísk a ťažby ropy a zemného plynu na mori vyhlásili, že poskytnú všetky požadované informácie o všetkých zariadeniach.

4. ODVETVIE PRIESKUMU LOŽÍSK A ŤAŽBY ROPY A ZEMNÉHO PLYNU NA MORI V EÚ

4.1. Zariadenia a ťažba

Členské štáty nahlásili 311 zariadení nachádzajúcich sa vo vodách EÚ v roku 2022 (pozri tabuľku 1):

- Väčšina zariadení na mori⁴ sa nachádza v Stredozemnom mori. Taliansko je najaktívnejším členským štátom (45 % všetkých zariadení vo vodách EÚ), po ňom nasleduje Chorvátsko.
- V Severnom mori a Atlantickom oceáne sa väčšina zariadení (približne 36 % všetkých zariadení vo vodách EÚ) nachádzala v holandskej časti Severného mora (známej ako výhradná hospodárska zóna Holandska).
- V Čiernom mori má fungujúce odvetvie prieskumu ložísk a ťažby ropy a zemného plynu na mori Rumunsko. Bulharsko pokračovalo v prieskume ložísk uhl'ovodíkov na mori, ale malo len jedno zariadenie, a preto ťaží len malé množstvá ropy a zemného plynu.
- V Baltskom mori malo zariadenia na mori iba Poľsko.

Tabuľka 1: Zariadenia k 1. januáru 2022: druh zariadenia podľa oblasti a členského štátu

Oblasť	Krajina	Druh zariadenia (*)					
		FMI	NUI	FNP	FPI	Spolu (oblasť/krajina)	Zmena v porovnaní s rokom 2021
Baltské more		3	1	0	0	4	--
	Poľsko	3	1	0	0	4	--
Čierne more		5	3	0	0	8	--
	Bulharsko	0	1	0	0	1	--
	Rumunsko	5	2	0	0	7	--
Stredozemné more		13	149	0	2	164	--
	Chorvátsko	2	17	0	0	19	--
	Grécko	1	1	0	0	2	--
	Taliansko	9	129	0	2	140	--
	Španielsko	1	2	0	0	3	--
Severné more a Atlantický oceán		36	96	3	0	135	-36
	Dánsko	7	11	1	0	19	--
	Nemecko	1	1	0	0	2	--
	Írsko	2	0	0	0	2	--
	Holandsko	26	84	2	0	112	-36

⁴ Pohyblivé vrtné jednotky na vŕtanie na mori nie sú súčasťou údajov v oddiele 4.1.

Spolu (druh zariadenia)		57	249	3	2	311	-36

(*) FMI: pevné zariadenie s posádkou; FNP: pevné neťažobné zariadenie; FPI: plávajúce ťažobné zariadenie; NUI: zariadenie zvyčajne bez posádky.

Viac ako polovica zariadení na mori bola uvedená do prevádzky v rokoch 1980 až 2000. V roku 2022 bolo do prevádzky uvedené jedno nové pevné zariadenie. Od roku 2010 výstavba nových ťažobných zariadení v oblasti Severného mora a Atlantického oceánu značne poklesla.

Približne 80 % domácej ropy a zemného plynu v EÚ (16 264 kiloton ropného ekvivalentu – ďalej len „ktoe“) sa ťaží v Severnom mori a Atlantickom oceáne (pozri tabuľku 2). Najväčšími prispievateľmi v Severnom mori a Atlantickom oceáne sú Holandsko a Dánsko. V Stredozemnom mori má najväčší podiel na ťažbe Taliansko a Chorvátsko. Španielsko a Grécko neťažili. V Čiernom mori vo významnej miere ťaží iba Rumunsko.

Tabuľka 2: Ťažba ropy a zemného plynu v EÚ v kilotonách ropného ekvivalentu (ktoe) v roku 2022

Oblasť	Krajina	ktoe	% z celkového objemu EÚ	zmena v % v porovnaní s rokom 2021
Baltské more		271	1,6 %	+1 %
	Poľsko	271	1,6 %	+1 %
Čierne more		922	5,7 %	-12 %
	Bulharsko	15	0,1 %	+1 %
	Rumunsko	907	5,6 %	-13 %
Stredozemné more		2069	12,1 %	-4,2 %
	Chorvátsko	197	1,2 %	+ 6 %
	Grécko	0	0 %	-100 %
	Taliansko	1872	11,5 %	-1 %
	Španielsko	0	0 %	-100 %
Severné more a Atlantický oceán		13002	80 %	-12 %
	Dánsko	4435	27,2 %	-3 %
	Nemecko	755	4,6 %	-12 %
	Holandsko	7812	48 %	-16 %
Spolu		16 264	100 %	-11 %

Ťažba v Chorvátsku sa mierne zvýšila, v Poľsku a Bulharsku ostala takmer nezmenená, ale vo všetkých ostatných členských štátoch, najmä v Holandsku, Nemecku a Rumunsku klesla. Grécko a Španielsko neťažili. V porovnaní s ťažbou v členských štátoch v roku 2021 došlo v roku 2022 k 11 % poklesu ťažby (cca 1 923 kiloton ropného ekvivalentu).

Z celkovej ťažby v EÚ meranej v kilotonách ropného ekvivalentu (ktoe) predstavoval zemný plyn 69 % a ropa 31 %. Najvýznamnejší podiel na ťažbe ropy malo Dánsko (3230 ktoe), po ktorom nasledovalo Nemecko (745 ktoe), Taliansko (390 ktoe) a Holandsko (308 ktoe).

4.2. Inšpekcie na mori, vyšetovania, presadzovacie opatrenia a regulačný rámec

Príslušné orgány v členských štátoch v roku 2022 vykonávali pravidelné inšpekcie zariadení na mori nachádzajúcich sa v ich jurisdikcii (pozri tabuľku 3) – čím viac zariadení krajina mala, tým viac inšpekcií zvyčajne vykonávala.

V porovnaní s rokom 2021 sa počet inšpekcií zvýšil a počet kontrolovaných zariadení sa takmer zdvojnásobil. Členské štáty nahlásili, že vzhľadom na geopolitické aspekty bola v zariadeniach, ktoré mali byť odstavené, obnovená bezpečná prevádzka na zaistenie bezpečnosti dodávok v EÚ. S cieľom obnoviť bezpečnú prevádzku zariadení orgány naplánovali viac inšpekcií ako v predchádzajúcom roku.

Dvoma konkrétnymi prípadmi sú Grécko a Holandsko. V Grécku bolo 36 osobodní inšpekcií a žiadne aktívne zariadenie. Keďže zariadenia boli príliš dlho odstavené, orgány museli vykonať inšpekciu v plnom rozsahu, aby potvrdili, že prevádzka by sa mohla bezpečne obnoviť (najrozsiahlejšia inšpekcia, aká sa kedy v Grécku vykonala). V Holandsku sa počet inšpekcií v porovnaní s rokom 2021 strojnásobil. Holandsko zároveň počas vykazovaného obdobia vyradilo z prevádzky tri zariadenia.

Tabuľka 3: Inšpekcie na mori podľa oblasti a členského štátu v roku 2022

Oblasť	Krajina	Inšpekcie	Počet pracovných dní strávených na zariadení (cesta sa nepočíta)	Počet kontrolovaných zariadení
Balské more		2	8	5
	Poľsko	2	8	5
Čierne more		15	31,5	9
	Bulharsko	0	0	0
	Rumunsko	15	31,5	9
Stredozemné more		333	408	271
	Chorvátsko	36	36	9
	Cyprus	3	10	2
	Grécko	1	36	1
	Taliansko	291	325	257
	Španielsko	2	1	2
Severné more a Atlantický oceán		174	199	200
	Dánsko	28	136	23
	Nemecko	4	9	2
	Írsko	0	0	0

	Holandsko	142	54	175
Spolu		524	646,5	485⁵

Článkom 18 smernice o bezpečnosti na mori sa príslušným vnútroštátnym orgánom udeľujú práva a právomoci týkajúce sa operácií a zariadení v ich jurisdikcii. Tieto právomoci zahŕňajú právo zakázať operácie a požadovať prijatie opatrení na zabezpečenie dodržiavania zásad riadenia rizík a zaistenie bezpečnej prevádzky.

V roku 2022 sa nevykonalo žiadne vyšetrovanie závažných nehôd. V roku 2021 prebiehalo jedno vyšetrovanie (Chorvátsko).

V roku 2022 prijalo presadzovacie opatrenie iba Holandsko.

5. INCIDENTY A ÚROVEŇ BEZPEČNOSTI

Prevádzkovatelia a vlastníci zariadení a vnútroštátne orgány majú povinnosť nahlásiť nehodu alebo situáciu vážneho nebezpečenstva (ďalej len „udalosť“). Jednu udalosť však možno zaradiť do jednej alebo viacerých kategórií incidentov. Napríklad v prípade tej istej udalosti sa musia oznámiť dve kategórie incidentov, ak došlo a) k neúmyselnému úniku zemného plynu, čo b) si vyžiadalo evakuáciu personálu.

Členské štáty nahlásili v roku 2022 37 udalostí⁶ v porovnaní s 26 udalosťami v roku 2021:

- Dánsko a Chorvátsko – po 12 udalosti, ale bez závažnej nehody (v porovnaní s 13 udalosťami v Dánsku a 2 udalosťami v Chorvátsku v roku 2021)⁷.
- Holandsko – 11 udalostí, ale bez závažnej nehody⁸ (11 udalostí v roku 2021)⁹.
- Rumunsko a Španielsko – po jednej udalosti (v roku 2021 nebola oznámená žiadna udalosť)¹⁰.

Spomedzi incidentov, ku ktorým došlo v roku 2022, 75,67 % patrí do kategórie neúmyselného úniku zemného plynu a/alebo ropy, 18,91 % patrí do kategórie zlyhania kritických bezpečnostných a environmentálnych prvkov a 5,40 % patrí do kategórie straty kontroly nad vrtom. Žiaden z týchto incidentov nevedol k stratám na životoch. Takisto neboli hlásené žiadne zrážky plavidiel ani nehody vrtuľníkov.

⁵ Zariadenie by sa mohlo kontrolovať viac ako raz počas vykazovaného roka, preto sa „počet kontrolovaných zariadení“ (485) líši od „celkového počtu zariadení“ (311).

⁶ Na určité udalosti (napr. udalosti nesúvisiace s operáciami) sa nahlasovacia povinnosť nevzťahuje.

⁷ V prípade Dánska pozostávalo všetkých 12 incidentov z neúmyselného úniku. V prípade Chorvátska bolo sedem z 12 udalostí spôsobených neúmyselným únikom a päť zlyhaním kritických bezpečnostných a environmentálnych prvkov.

⁸ Medzi závažné nehody patria incidenty, ktoré by mohli spôsobiť úmrtia alebo vážne zranenia (aj keď k žiadnym nedošlo).

⁹ V prípade Holandska išlo o dve straty kontroly nad vrtom a 9 neúmyselných únikov.

¹⁰ Udalosti spočívali v zlyhaní kritických bezpečnostných a environmentálnych prvkov.

Tabuľka 4: Incidenty podľa kategórie (stanovené v prílohe IX k smernici o bezpečnosti na mori) v roku 2022

Kategória	Spolu	Podiel z celkového počtu v rámci kategórie	Podiel z celkového počtu incidentov
a) Neúmyselné úniky – spolu	28	100 %	75,67 %
Požiare spôsobené vznietením ropy/zemného plynu	0	0 %	0
Výbuchy spôsobené vznietením ropy/zemného plynu	0	0 %	0 %
Nevznietený zemný plyn	17	60,7 %	45,95 %
Nevznietená ropa	11	39,2 %	29,70 %
Nebezpečné látky	0	0 %	0 %
b) Strata kontroly nad vrtom – spolu	2	100 %	5,40 %
Výrony	0	0 %	0 %
Výron/aktivácia odlučovača	2	100 %	5,40 %
Zlyhanie bariéry vrtu	0	0 %	0 %
c) Zlyhanie kritického bezpečnostného a environmentálneho prvku	7	100 %	18,91 %
d) Strata štruktúrálnej integrity – spolu	0	0 %	0 %
Strata štruktúrálnej integrity	0	0 %	0 %
Strata stability/plávateľnosti	0	0 %	0 %
Strata udržiavania pozície	0	0 %	0 %
e) Kolízie s plavidlami	0		
f) Nehody vrtuľníkov	0		
g) Smrteľné nehody^(*)	0		
h) Vážne zranenia piatich alebo viacerých osôb pri tej istej nehode	0		
i) Evakuácia personálu	0		
j) Environmentálne havárie	0		
Spolu	37		100 %
<i>(*) Iba ak sa týkajú závažnej nehody.</i>			

Celkový počet incidentov v EÚ sa zvýšil z 26 v roku 2021 na 37 v roku 2022. Toto zvýšenie je spôsobené nárastom neúmyselných únikov ropy aj zemného plynu z 20 na 28 a zlyhaní kritických bezpečnostných a environmentálnych prvkov z troch na sedem. Počet incidentov zahŕňajúcich stratu kontroly nad vrtom sa v rokoch 2021 až 2022 znížil z troch na dva. V roku 2022 neboli žiadne incidenty klasifikované ako závažné nehody. Orgány členských štátov spolu s prevádzkovateľmi posudzujú príčiny incidentov s cieľom určiť, či sú potrebné vyšetrovania alebo presadzovacie opatrenia.

6. ZÁVERY

V roku 2022 bolo v EÚ 311 zariadení na ťažbu ropy a zemného plynu na mori. Holandsko počas vykazovaného obdobia vyradilo z prevádzky tri zariadenia.

Celková ťažba ropy a zemného plynu klesla z 18 187 ktoe v roku 2021 na 16 264 ktoe v roku 2022 (11 % zníženie ťažby). 75 % celkovej ťažby ropy a zemného plynu na mori v EÚ uskutočňovalo Dánsko a Holandsko.

Komisia posúdila bezpečnosť operácií EÚ súvisiacich s prieskumom ložísk a ťažbou ropy a zemného plynu na mori na základe informácií, ktoré poskytli členské štáty v súlade s pravidlami vykonávacieho nariadenia o podávaní správ. Presnosť analýzy Komisie preto závisí od presnosti týchto informácií.

V roku 2022 vnútroštátne orgány pokračovali vo svojom úsilí o zaistenie vysokej úrovne bezpečnosti operácií prieskumu ložísk a ťažby ropy a zemného plynu na mori prostredníctvom inšpekcií 485 zariadení (v porovnaní so 248 zariadeniami v roku 2021). Jeden členský štát (Holandsko) oznámil presadzovacie opatrenie.

V roku 2022 nedošlo k žiadnej závažnej nehode. Celkový počet incidentov sa zvýšil z 26 v roku 2021 na 37 v roku 2022. Nebolo nahlásené žiadne úmrtie, došlo k 44 zraneniam a 4 vážnym zraneniam.

Počas roku 2022 vzhľadom na geopolitické aspekty bola v zariadeniach, ktoré mali byť odstavené, obnovená bezpečná prevádzka na zaistenie bezpečnosti dodávok v EÚ. To môže vysvetliť nárast počtu incidentov. Orgány členských štátov prijali opatrenia na riešenie príčin a nápravu incidentov, ku ktorým došlo. V prípade potreby sa spustia vyšetrovania a zavedú potenciálne presadzovacie opatrenia.

Na záver v dôsledku povinných inšpekcií a prijatých opatrení vyžadovaných podľa smernice o bezpečnosti na mori nedošlo k žiadnemu výraznému negatívnemu vplyvu na operácie prieskumu ložísk a ťažby ropy a zemného plynu na mori.

V záujme zachovania tejto vysokej úrovne bezpečnosti Komisia naďalej úzko spolupracuje so skupinou orgánov Európskej únie pre prieskum ložísk a ťažbu ropy a zemného plynu na mori (EUOAG). EUOAG presadzuje najlepšie postupy bezpečného vykonávania všetkých operácií a pomáha vnútroštátnym orgánom zastúpeným v skupine.